

ДЕЯКІ ПРОБЛЕМНІ АСПЕКТИ ДІЯЛЬНОСТІ СЛІДЧОГО

Пугачова Богдана Володимирівна,

курсант 4-го курсу

Прикарпатського факультету

(м. Івано-Франківськ)

Національної академії внутрішніх справ

Слідчий – учасник кримінального провадження, на якого покладено процесуальну функцію обвинувачення, що здійснюється шляхом викриття винних у вчиненні злочинів та притягнення їх за погодженням із прокурором до кримінальної відповідальності. На перший погляд, його процесуальна діяльність видається такою, що чітко регламентована, структурована згідно кримінального процесуального законодавства та є зрозумілою. Однак, багато науковців у своїх працях, розглядаючи діяльність слідчого, наводять багато аргументованих фактів, які вказують на те, що слідча діяльність не позбавлена проблем. На деякі із них буде звернуто увагу у цій праці.

Так, ще до прийняття Кримінального процесуального кодексу України 2012 року (далі КПК), О. Ю. Татаров та В. В. Топчій досліджували проблеми слідчої діяльності та шукали шляхи їх вирішення, беручи до уваги аспекти оптимізації навантаження на слідчих, відображених у працях Б. А. Вікторова, В. С. Зеленецького, А. В. Іщенка, Н. С. Карпова, Л. В. Кондратюка, М. І. Кулагіна, М. А. Погорецького, С. М. Стахівського, Л. Д. Удалової та визначили такі основні недоліки слідчої діяльності:

- недосконалість кримінального процесуального законодавства;
- недостатність матеріально-технічного забезпечення;
- відсутність системи інформування слідчих про досягнення науки і техніки з розслідування злочинів;
- некомплект кадрів;
- низький рівень наукової організації праці слідчого та професійної підготовки [1, с. 169-176].

Якщо розглядати вказані недоліки з огляду КПК, то можемо зауважити, що на даний час, ми бачимо деякі удосконалення роботи слідчого зокрема та поліції загалом. Однак, наведені вище недоліки в слідчій діяльності прослідковуються і сьогодні.

Литвинчук О. І. у своїх працях пропонував покласти на слідчого виконання лише функції розслідування. Отже, такі дії, як відкриття кримінального провадження, затримання особи за підозрою у вчиненні злочину, пред'явлення обвинувачення, складання обвинувального висновку слід виключити з його

компетенції [2, с. 194-203]. Він обґрунтовував свою думку тим, що для підвищення ефективності діяльності слідчого зменшення його функцій та завдань буде доречним.

На думку Реви А., законодавець приділив недостатньо уваги саме процесуальній незалежності слідчого у новому кримінальному процесуальному законодавстві. Так, у ст. 40 КПК України 2012 р., яка має назву «Слідчий органу досудового розслідування», зазначається, що у більшості випадків слідчий приймає процесуальні рішення за погодженням із прокурором, і лише в ч. 5 вказаної статті як наслідок збереження колишньої самостійності вказується: «Слідчий, здійснюючи повноваження відповідно до вимог цього кодексу, є самостійним у своїй процесуальній діяльності, в яку втручання осіб, котрі не мають на те законних повноважень, забороняється» [3, с. 140].

Розглядаючи вищевказану думку з точки зору практики, ми можемо зробити висновок, що майже всі процесуальні дії слідчого мають бути погоджені з прокурором, а це займає багато часу та не в повній мірі відповідає ч. 5 ст. 40 КПК України 2012 р.

Беручи до уваги думки науковців, які розглядали проблемні аспекти діяльності слідчого на різних етапах становлення цього інституту, на нашу думку для оптимізації роботи слідчого в першу чергу необхідно: звернутися до процесуального законодавства європейських держав з метою пошуку шляхів удосконалення функцій слідчого та його процесуального статусу; усунути недоліки в процесуальному законодавстві України; переглянути накази, які регламентують порядок діяльності органів досудового розслідування і їх взаємодію з іншими підрозділами з урахуванням нової термінології та змін в системі органів виконавчої влади, суду; активно сприяти покращенню матеріально-технічного забезпечення.

Список використаних джерел:

1. Топчій В.В. Проблеми слідчої діяльності та шляхи їх вирішення. *Збірник наукових праць*. Проблеми правознавства та правоохоронної діяльності. 2010. с. 169-176
2. Литвинчук О. І. Поняття і структура процесуального статусу слідчого. *Вісник ЛДУВС*. 2006. №1. С. 194-203.
3. Рева А. Функції слідчого у кримінальному провадженні: теоретико-правовий аналіз. *Науковий часопис Національної академії прокуратури України*. 2014. С. 139-146.
4. Кримінальний процесуальний кодекс України : Закон України від 11.06.2020 р. №4651-VI . Верховна Рада України. Відомості Верховної Ради України. 2013. № 9-10, № 11-12, № 13. Ст. 88.